

Til lovforslag nr. L 155. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 7. april 1988

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af postloven

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kultur- og kommunikationsministeren, som denne har besvaret skriftligt. To af disse spørgsmål og kultur- og kommunikationsministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlig henvendelse fra Danmarks Sparekasseforening og Den Danske Bankforening.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Søren Hansen (S) Qvist Jørgensen (S) Jimmy Stahr (S) Tastesen (S) Birte Weiss (S)
Ingerlise Koefoed (SF) fmd. Birthe Hansen (SF) Stillinge (SF) Annelise Gotfredsen (KF)
Connie Hedegaard (KF) Flemming Jensen (KF) Eva Møller (KF) Hans Jørgen Holm (V)
Helge Sander (V) Arne Melchior (CD) Poulsgaard (FP) Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.

To af udvalgets spørgsmål og kultur- og kommunikationsministerens svar herpå

Spørgsmål:

Ministeren bedes oplyse, hvilke opgaver private erhvervsdrivende i dag har inden for P & T's områder, og hvilke nye opgaver der tænkes overført til de private?

Svar:

P & T indgår i betydeligt omfang aftaler med private erhvervsdrivende, pengeinstitutter, DSB, privatbaner m.v. om udførelse af post- og giroforretninger.

Aftalerne indgås typisk i de tilfælde, hvor der ikke er et tilstrækkeligt befolknings- og erhvervsmæssigt grundlag til at etablere egentlige posthuse, men hvor der alligevel er behov for adgang til lokal postal service.

Postvæsenets aftaler med private erhvervsdrivende er i mange tilfælde direkte medvirkende til, at det er muligt at opretholde nærbutikker i mindre byer, idet aftalerne dels supplerer butiksindehavernes indtægter, dels medvirker til at forøge butikssalget, fordi de postale kunder samtidig foretager almindelige butikskøb.

Aftalerne med private erhvervsdrivende m.v. omfatter typisk modtagelse af postforsendelser og ekspedition af indbetalinger til og udbetalinger fra postgirokonti samt afhentning af anmeldte forsendelser. P & T har ingen planer om at overføre nye opgaver til varetagelse af private erhvervsdrivende m.v.

Der er med lovforslaget alene tale om en formel præcisering af lovgrundlaget for tredjemands udførelse af postforretninger. Der er således ikke tale om, at P & T ønsker egentlige ændringer på dette område, eksempelvis ved en øget privat varetagelse af post- og giroforretninger på bekostning af P & T's eksisterende posthuse. Aftalerne med tredjemand om varetagelse af opgaver for postvæsenet har nu som tidligere alene til formål at supplere P & T's posthusnet i de dele af landet, hvor der ikke er

et tilstrækkeligt befolknings- og erhvervsgrundlag for egentlige posthuse.

Udover de nævnte aftaler har P & T også i mange år haft samarbejdsaftaler med Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening om pengeinstitutternes modtagelse og indsendelse af indbetalinger til postgirokonti. Cirka 20 procent af samtlige indbetalinger til postgirokonti sker på baggrund af denne aftale i de private pengeinstitutter.

P & T har ikke planer om at overføre nye opgaver til varetagelse hos private erhvervsdrivende m.v. eller om generelt at nedlægge postvæsenets egne posthuse til fordel for indgåelse af aftaler med tredjemand om varetagelse af postale forretninger. Det er således fortsat P & T's ønske at etablere og opretholde posthuse alle steder, hvor dette er forretningsmæssigt muligt. Tilføjelse af det nye stk. 2 til postlovens § 30 er derfor *ikke* udtryk for et ønske om privatisering af posthusene, men udtryk for et behov for en formel præcisering af, at de offentligretlige regler, der er fastsat i postloven, også kan anvendes i de tilfælde, hvor private erhvervsdrivende m.v. efter aftale udfører postale forretninger for P & T. Det gælder typisk vedrørende bestemmelserne om P & T's ansvar for fejl, herunder også ansvarsbegrænsningerne, som også bør gælde, når private erhvervsdrivende m.v. udfører postale forretninger. Tilsvarende er der behov for grundlag til præcisering af, at indbetalinger til postgirokonti via private erhvervsdrivende m.v., som P & T har aftaler med herom, er rettidige i de tilfælde, hvor afsenderen eller anden lovgivning (f.eks. lejeloven) fastlægger, at beløb indbetalt til postvæsenet er rettidigt betalt, hvis de er indbetalt på forfaldsdagen.

Spørgsmål:

Ministerens kommentarer udbedes til hen-

vendelsen fra Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (bilag 7).

Svar:

Af henvendelsen fra Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening fremgår, at organisationerne ikke har bemærkninger til lovforslaget, der, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og besvarelsen af udvalgets spørgsmål nr. 11, indeholder flere ændringer, der kan lette og smidiggøre samarbejdet mellem Postgiro og pengeinstitutterne.

Organisationerne har endvidere ikke bemærkninger til, at der gives erhvervsvirksomheder mulighed for kortvarigt overtræk, men giver udtryk for, at overtræk i disse tilfælde bør udlignes den følgende dag.

Hertil bemærkes, at det som anført i bemærkningerne til lovforslaget og i min besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 7 og 19 vil være den altovervejende hovedregel, at overtræk på erhvervsvirksomheders girokonti skal udlignes den følgende hverdag.

Det vil imidlertid være forkert at gøre denne regel ufravigelig, idet omstændighederne, der ligger til grund for det enkelte overtræk og dets omfang, bør tages i betragtning.

Et eksempel på behov for fravigelse fra den almindelige regel vedrører kreditforeningernes benyttelse af Postgiro. Disse har 4 gange om året meget store udbetalinger den sidste dag i måneden (renter til obligationsejere), medens indbetalingerne på terminsopkrævningerne først forfalder den 1. i den følgende måned og derfor typisk først krediteres kreditforeningernes konti 2 til 4 dage inde i måneden. I denne situation forekommer det urimeligt at kræve, at et overtræk udlignes den følgende hverdag.

For private girokontohavere er det organisationernes opfattelse, at overtræksperioden skal begrænses til eksempelvis 5 dage, ligesom der efter organisationernes opfattelse bør være en beløbsmæssig begrænsning af overtræksmuligheden.

Hertil bemærkes som anført i min besvarelse af spørgsmål nr. 7 og 19, at muligheden for overtræk – også for private – primært er tænkt administreret på den måde, at betalinger over en girokonto kan gennemføres efter aftale med kunden om, at det manglende beløb skal ind sættes den følgende dag.

Derudover vil det være en mulighed, at der med kontohavere, som bruger girokontoen til at få løst alle deres betalingsformidlingsopgaver, og med hvem der er indgået aftale om ind sættelse af et fast månedligt beløb på kontoen, kan træffes aftale om tids- og beløbsmæssigt overtræk.

Sådanne overtræk vil være begrænset til nogle få gange om året og betinget af, at overtræket inden for en kort periode udlignes via de løbende faste månedlige indsætninger på kontoen.

I sidstnævnte eksempel, der altovervejende vedrører privatgirokontohavere, er det væsentligt at understrege, at der ikke er tale om udlån, men alene tale om, at kontoen af praktiske grunde kortvarigt kan overtrækkes. Kontoen skal således normalt udvise et positivt indestående.

Det kan således konstateres, at der for så vidt angår private postgirokontohavere er en vis forskel i opfattelsen af, hvor restriktive reglerne skal være.

Da Postgiro og pengeinstitutterne på trods af et godt og omfattende systemmæssigt samarbejde virker i fuld og åben konkurrence på betalingsformidlingsmarkedet, kan det ikke overraske, at pengeinstitutorganisationerne ønsker forholdsvis snævre rammer for Postgiros udviklingsmuligheder.

Der er i den seneste årrække sket en kraftig vækst i betalingsformidlingsmarkedet i Danmark. Pengeinstitutterne har efter etableringen af PBC, nu PBS, bevæget sig stærkt ind på Postgiros traditionelle betalingsformidlingsmarked, og Postgiro har som følge af denne udvikling måttet konstatere vigende markedsandele.

Postgiro og PBS er i meget hård indbyrdes konkurrence, idet de to virksomheder navnlig over for erhvervslivet udbyder tjenesteydelser, der er delvis identiske.

De væsentligste konkurrencemæssige forskelle består i, at Postgiro kan tilbyde totalløsninger, der også omfatter opkrævning af beløb henholdsvis udbetaling af beløb ved hjælp af blanketter (indbetalingskort henholdsvis postgiroanvisninger). PBS tilbyder normalt kun at gennemføre overførsler mellem forskellige bank- og sparekassekonti.

PBS har til gengæld via tilhørsforholdet til banker og sparekasser en væsentlig konkurrencemæssig fordel i form af tilbud om høj rente,

hurtig validering og forskellige lånearrangementer.

Den nuværende konkurrencesituation er, at PBS i de senere år har mangedoblet mængden af betalingsopgaver, mens Postgiro kun har haft en beskeden vækst på 5-6 procent om året.

Postgiro gives med lovforslaget mulighed for at tilbyde tidssvarende betalingsformidlingstjenester, der svarer til erhvervslivets og borgernes behov. I denne forbindelse finder jeg, at forsla-

get om midlertidige kortvarige overtræk til bl.a. private postgirokontohavere alene er udtryk for en praktisk foranstaltning til imødekomme af kundernes behov.

Som anført i besvarelsen af flere af udvalgets spørgsmål er det således ikke sigtet med de foreslåede ændringer, at Postgiro fremover skal tilbyde serviceydelser, der kan karakteriseres som bank- og sparekassevirksomhed.